

ØKOLOGISK VINTERRAPS – UDBYTTER 2017

Udbyttet i denne opgørelse svingede fra **ca. 1.400 kg til ca. 3.300 kg/ha afregnet frø.**

OVERORDNET SET VAR vinterrapsen mange steder kraftig og frodig at se på pga. det varme efterår og den milde vinter. Vækstsæsonen bød på passende nedbør og få angreb af skadedyr som glim-merbøsser, snudebiller og galmyg. De beskedne angreb af svampesygdomme er især et resultat af gode sædskifter. Kvælstof-mangel sås ikke i markerne, og de fleste bedrifter tilfører ekstra svovl til afgrøden. De marker der kom ud af vinteren med de mest jævne og kraftige planter opnåede også ofte de bedste udbytter. Desuden har valget af forfrugt stor indflydelse på udbyttet.

Eksempler fra Sønderjylland

1. Marskjord, jb 7-8, forfrugt kløvergræs. Afgrøden var bredsået med rotor-harvesæt. Ingen tilførsel af gødning, da færdsel på arealet ikke var mulig. Plantebestanden var ujævn med pletter uden vækst og en del ukrudt. Få angreb af svampe og skadedyr. Meget vanskeligt areal, men resultatet sås som en succes. Udbytte 1.800 kg frø korrigeret for olieindhold.
2. Bakkeøj, jb 4, forfrugt kløvergræs. Afgrøden var sået med enkorssåmaskine på 50 cm rækkeafstand. Tildelt 40 N om efteråret og 54 N udnyttet om foråret samt svovl. Meget kraftig og jævn bestand nærmest ukrudtsfri pga. valg af forfrugt og 2 rensninger fordelt på efterår og forår. Udbytte 3.300 kg/ha korrigeret for olieindhold.
3. Moræneler, jb 5, forfrugt havre. Afgrøden var bredsået med såsæt. Tildelt 42 N udnyttet efterår og 45 N udnyttet forår. Jævn bestand med lidt ukrudt og få skadedyrsangreb, meget kystnært areal. Udbytte 2.400 kg/ha korrigeret for olieindhold.
4. Moræneler, jb 5, forfrugt vinterspelt. Afgrøden var bredsået med såsæt. Tildelt 42 N udnyttet efterår og 45 N udnyttet forår. Plantebestand noget ujævn, delvis meget overvintrende spildkorn og pletter med udvintring i rapsen pga. kraftig vækst af agersene-p. Der var meget få angreb af svampe og skadedyr. Udbytte 1.400 kg/ha korrigeret for olieindhold.

Vinterraps (18 marts 2017) sået på 50 cm række med enkorssåma-skine. Forfrugten er kløvergræs, og der er sået 10. august 2016 og tilført 20t gylle forud. Her tilføres yderligere 25t gylle ved næstkommende lejlighed. Udbytte 3.278 kg korrigeret for olieindhold.

5. Moræneler, jb 6, forfrugt kløvergræs. Afgrøden var sået på rækker med Cameleon såmaskine. Tildelt 30 t/ha kompost før etablering som ene-

ste gødning. Delvis pletter med tynd plantebestand pga. snegleangreb og korsblomstret ukrudt. Der var flere skadedyr i afgrøden end i de andre marker, der er nævnt. Udbytte 1.800 kg/ha.

Arealer og forfrugt er afgørende

Eksemplerne viser, at der er store udbytteforskelle og mange årsager. Dog mener vi at kunne se, at de fleste og væsentligste årsager til lave udbytter allerede ses i efteråret. Både angreb af snegle og jordlopper i efteråret og for meget ukrudt kan halvere udbyttet. Skadedyrsangreb og svampesygdomme om foråret kan yderligere reducere udbyttet væsentlig.

Nævnte eksempler var alle økonomiske succeser med nuværende priser på rapsfrø. Dette års erfaringer viser, at valg af areal, geografisk placering (alle arealer er kystnære) og forfrugt er mindst lige så afgørende som gødskning og sortsvalg.

NYT PROJEKT

SEGES Økologi Innovation har i år startet et nyt projekt med fokus på stabile og høje udbytter i vinterrapsmarker. I det 3 årige projekt bliver der indsamlet data fra 100 økologiske vinterrapsmarker. Den nye viden gøres løbende tilgængelig for de økologiske landmænd, så det bliver lettere at opnå høje og stabile udbytter i afgrøden.

**AF CHRISTIAN PETERSEN OG LISE
MOESKJÆR, LHN**